

Eurobarometer Standaard 82

**DE PUBLIEKE OPINIE IN DE EUROPESE UNIE
Najaar 2014**

NATIONAAL RAPPORT

BELGIË

Opiniepeiling besteld en gecoördineerd door de Europese Commissie,
Directoraat-generaal Communicatie.

Dit rapport werd opgesteld voor de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België.

Dit document vertegenwoordigt niet het standpunt van de Europese Commissie.
De interpretaties en opinies in dit document verbinden alleen de auteurs.

Eurobarometer Standaard 82 / Najaar 2014 – TNS Opinion & Social

INLEIDING.....	1
I. De Belgen en de economische situatie	2
1. De hoofdbekommernissen van de Belgen op nationaal en Europees niveau	2
2. De evaluatie van de economische situatie.....	3
3. De ondersteuning van de economische en monetaire unie alsook van de euro	5
II. De Belgen en het vertrouwen.....	6
1. Het vertrouwen in de nationale instellingen	6
2. Het vertrouwen in de Europese Unie.....	7
3. Het vertrouwen in de toekomst en de manier waarop Europa uit de crisis zal komen.....	8
III. Het Europees burgergevoel van de Belgen	10
1. De Belgen, Europese burgers	10
2. De Belgen en hun rechten.....	11
CONCLUSIE.....	12

INLEIDING

Dit rapport presenteert de resultaten die verkregen werden in het kader van de Eurobarometer Standaard 82.1 die tussen 8 en 17 november 2014 in België verwezenlijkt werd. Zoals dit bij elke golf van de Eurobarometer Standaard het geval is, werden de burgers verzocht zich over hun persoonlijke situatie, de algemene sociaaleconomische situatie van hun land en de sociaaleconomische situatie binnen de Europese Unie (EU) uit te spreken. Ze hebben hun verwachtingen op middellange termijn, op persoonlijk vlak, maar ook ten opzichte van de situatie van hun land en van de EU geformuleerd.

In een context die nog steeds door de impact van de financiële en economische crisis gekenmerkt wordt, handelt een groot deel van de enquête over deze kwesties. De respondenten worden ertoe gebracht de economische situatie te beoordelen en de maatregelen die de EU genomen heeft, te evalueren. Hoewel de Belgen vinden dat de werkloosheid en de economische situatie de belangrijkste problemen zijn waarmee hun land te kampen heeft, evalueren ze hun persoonlijke economische situatie op een positievere manier dan de economische situatie van hun land. In het najaar 2014 hadden de Belgische respondenten minder vertrouwen in hun nationale instellingen dan in het voorafgaande voorjaar. Hoewel de helft van de ondervraagde Belgen oordelen dat de Europese Unie de verkeerde richting uitgaat om uit de crisis te komen, vinden ze niettemin dat een sterkere betrokkenheid van de Europese Unie in bankzaken, financiële zaken en begrotingszaken doeltreffend zou zijn. Het burgergevoel is ook een belangrijk thema in de gestelde vragen: de Belgen voelen zich Europees burger, verklaren dat ze tevreden zijn over de werking van de democratie in de Europese Unie alsook in België en vinden dat België de toekomst niet beter het hoofd zou kunnen bieden als het niet tot de Europese Unie behoorde.

Dit rapport beslaat dus de onderwerpen die verband houden met de economische crisis, het vertrouwen in de nationale alsook Europese instellingen en, ten slotte, het Europees burgergevoel van de Belgen. De algemene resultaten en de methodologische bijlage werden online gepubliceerd en zijn beschikbaar op volgend adres:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb82/eb82_fr.htm

De diverse meningen die in België bij een staal van 1.001 personen ingezameld werden, worden op vergelijkende wijze in onderstaand rapport uiteengezet. Hiertoe wordt verwezen naar de resultaten die op Europese schaal verkregen werden en naar de resultaten die voordien in België geregistreerd werden tijdens golf 81.4 die in het voorjaar 2014 (tussen 31 mei 2014 en 9 juni 2014) verwezenlijkt werd, om mogelijke evoluties te meten. De belangrijkste trends die uit de analyse van de meningen voortvloeien, zijn in de conclusie van dit rapport opgenomen.

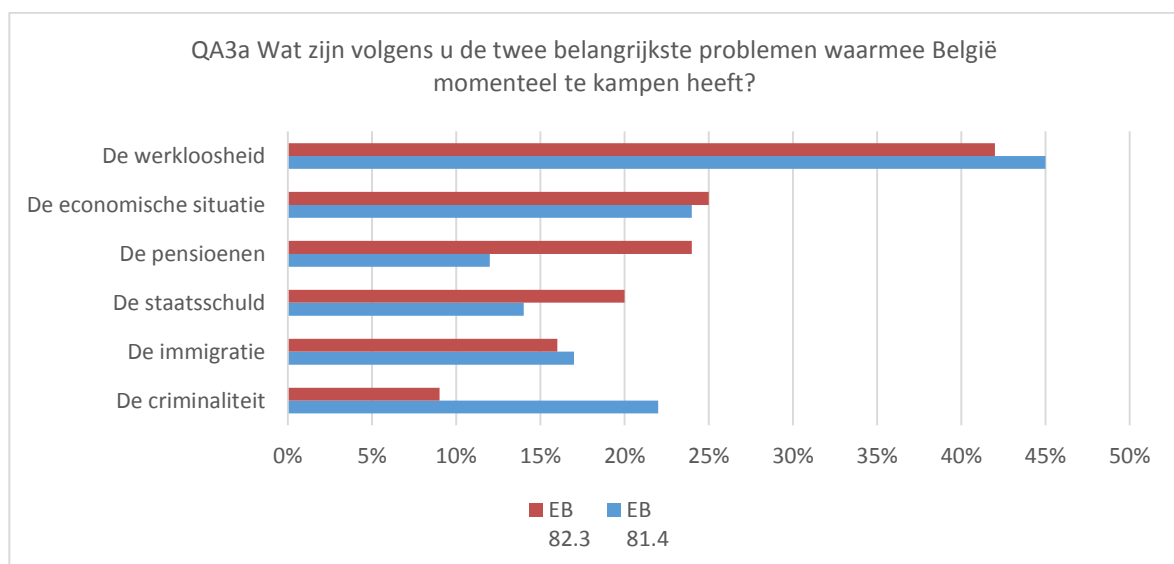
I. De Belgen en de economische situatie

- Volgens de respondenten zijn de belangrijkste problemen van België de werkloosheid, de economische situatie en de pensioenen.
- In het najaar 2014 vond slechts 9% van de respondenten dat het onveiligheidsgevoel een probleem in België is (versus 22% in het voorjaar 2014).
- De ondervraagde Belgen evalueren hun individuele economische situatie op een positievere manier dan de economische situatie van België en van de Europese Unie.
- De evaluatie door de Belgische burgers van de economische situatie in België en in de Europese Unie is fel verslechterd tussen het voorjaar en het najaar 2014.
- In vergelijking met de evaluatie door hun Europese medeburgers, is de evaluatie van de nationale economie en van de Europese economie door de ondervraagde Belgen minder positief.
- Voorts zijn ze pessimistischer over de perspectieven voor de evolutie van de economische situatie van België en van de Europese Unie in de komende 12 maanden.

1. De hoofdbekommernissen van de Belgen op nationaal en Europees niveau

42% van de Belgen die in het najaar 2014 (tussen 8 en 17 november) ondervraagd werd over de twee belangrijkste problemen waarmee België te kampen heeft, **heeft de werkloosheid als antwoord gegeven** (EU 28: 45%), wat een lichte daling betekent ten opzichte van hun evaluatie uit het voorjaar 2014, die tussen 31 mei en 14 juni uitgevoerd werd (- 3 punten; EU 28: - 3 punten). Net als voor het geheel van de Europese burgers (EU 28: 24%) is **de economische situatie van het land** de tweede belangrijkste bekommernis van de Belgen (25%).

De pensioenen volgen heel kort op de economische situatie als belangrijkste probleem waarmee België te kampen heeft: ze worden aangehaald door **24% van de Belgen die in het najaar 2014 ondervraagd werd, terwijl het in het voorjaar 2014 slechts om 12% van de Belgen ging**. De ondervraagde Belgische burgers onderscheiden zich hier van het geheel van de Europeanen; slechts 11% van deze laatsten vindt dat de pensioenen een van de belangrijkste problemen van hun land vormen. Voorts stellen we vast dat **de staatsschuld door 20%** van de Belgen die in het najaar 2014 ondervraagd werd, als een van de hoofdbekommernissen voor hun land aangehaald wordt; **een stijging met 6 punten** sinds het voorjaar 2014. Hoewel de werkloosheid en de economische situatie **tussen het voorjaar en het najaar 2014** de twee hoofdbekommernissen van de ondervraagde Belgen blijven, **zijn de twee volgende problemen veranderd**: het onveiligheidsgevoel, dat in het voorjaar 2014 op de derde plaats stond, is over die periode van 22% naar 9% geëvolueerd, en de inflatie en immigratie, die voor de respondenten samen het vierde belangrijkste probleem van België vormden (17%), zijn stabiel gebleven (respectievelijk 14% en 16% in het najaar 2014), maar werden door het probleem van de staatsschuld ingehaald.

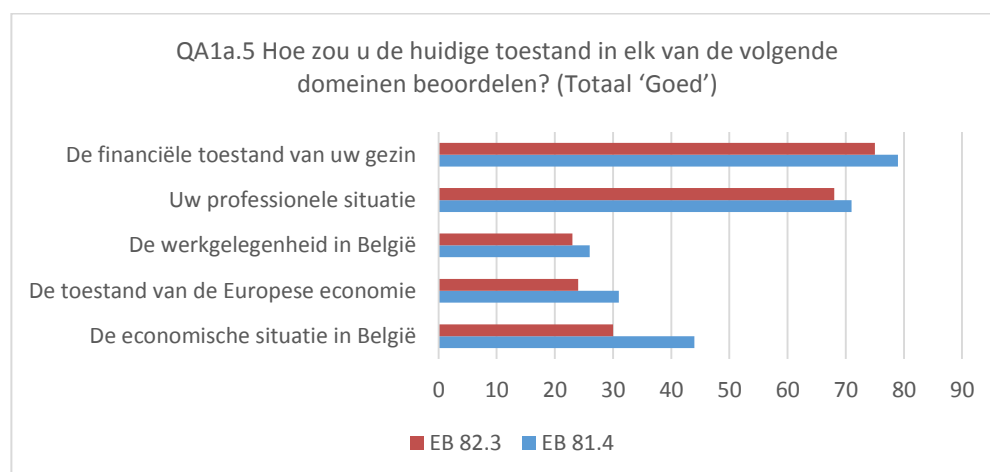

Wat betreft **de belangrijkste problemen waarmee de Europese Unie te kampen heeft**, vinden de ondervraagde Belgen, net als het geheel van de Europese burgers, dat het eerst en vooral over **de economische situatie** (32%; EU 28: 33%) **en de werkloosheid** (31%; EU 28: 29%) gaat. De hiërarchie van de twee belangrijkste problemen van de Europese Unie is dezelfde als die uit de zomer 2014, maar we stellen vast dat deze twee problemen minder vaak door de ondervraagde Belgen aangehaald zijn: - 7 punten voor de economische situatie (EU 28: - 6 punten) en - 5 punten voor de werkloosheid (EU 28: - 5 punten). De evolutie is gelijkaardig op de schaal van het geheel van de Europese burgers. We stellen daarentegen vast **dat de problemen van de pensioenen als bekommernis van de Belgische burgers op Europees niveau** (10%, + 5 punten) **en van de energiebevoorrading** (10%, + 5 punten) **aan belang winnen**, terwijl **het onveiligheidsgevoel aan belang verliest** (8%, - 8 punten).

2. De evaluatie van de economische situatie

Wat de algemene economische situatie betreft, evalueren **de ondervraagde Belgen hun individuele economische situatie op een positievere manier dan de economische situatie van België en van de Europese Unie**. Zo beoordeelt 75% onder hen de financiële toestand van zijn gezin als 'heel goed' en 'eerder goed', 68% onder hen evalueert zijn individuele professionele situatie als 'heel goed' en 'eerder goed', terwijl slechts 30% onder hen diezelfde beoordelingen gebruikt voor de Belgische economie, 23% voor de werkgelegenheid in België en 24% voor de Europese economie.

De evaluatie van de toestand van de Belgische economie en van de Europese economie is fel verslechterd tussen het voorjaar en het najaar 2014. We zien een daling met 14 punten voor de positieve evaluatie van de Belgische economie en een daling met 7 punten voor die van de Europese economie. Voorts evalueren de ondervraagde Belgische burgers hun individuele professionele situatie (- 3 punten), de financiële toestand van hun gezin (- 4 punten) en de werkgelegenheid in België (- 3 punten) over diezelfde periode op een minder positieve manier hoewel deze daling minder aanzienlijk is.

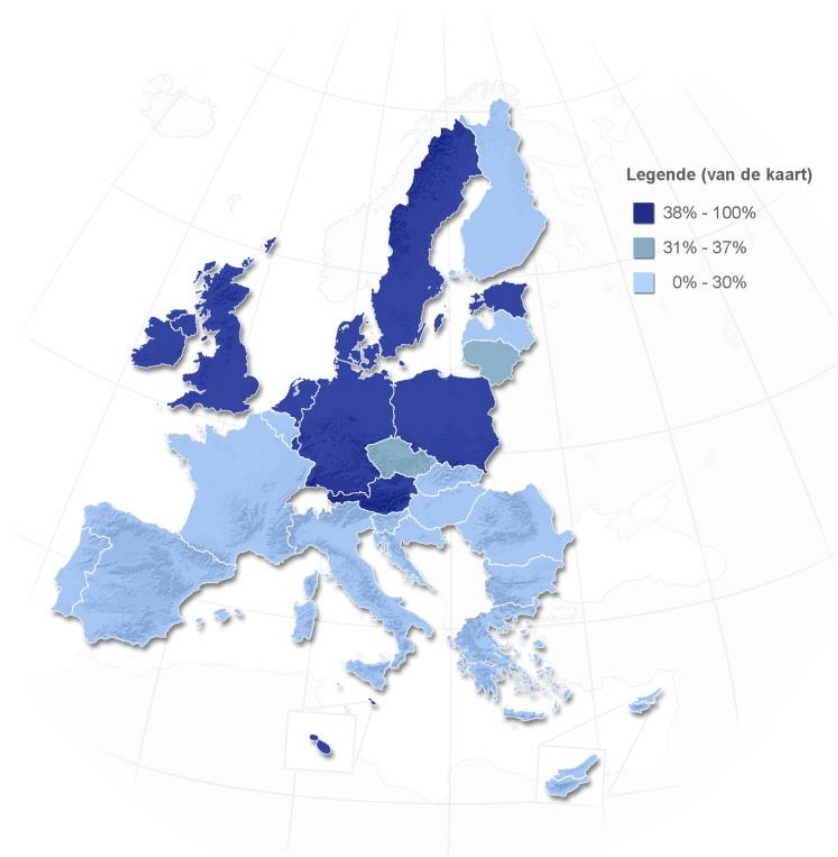

We moeten ook benadrukken dat **de evaluatie van de nationale economie en van de Europese economie door de ondervraagde Belgen minder positief is dan die door het geheel van de Europese burgers**. Zo stellen we een verschil van respectievelijk 4 en 6 punten vast. De Belgen hebben daarentegen hun individuele professionele situatie (+ 12 punten) en de financiële toestand van hun gezin (+ 10 punten) op een positievere manier geëvalueerd dan hun Europese medeburgers. Wat de positieve evaluatie van de werkgelegenheid op nationaal niveau betreft, zijn er geen aanzienlijke verschillen tussen die van de ondervraagde Belgen (23%) en die van het geheel van de Europeanen (24%).

	DK	81%
	SE	81%
	DE	78%
	LU	75%
	MT	73%
	NL	62%
	EE	51%
	AT	50%
	UK	48%
	PL	43%
	IE	38%
	LT	36%
	CZ	35%
	EU28	34%
	BE	30%
	HU	26%
	LV	24%
	FI	22%
	RO	17%
	SK	13%
	HR	10%
	SI	9%
	FR	8%
	IT	7%
	CY	7%
	BG	6%
	PT	6%
	ES	3%
	EL	2%

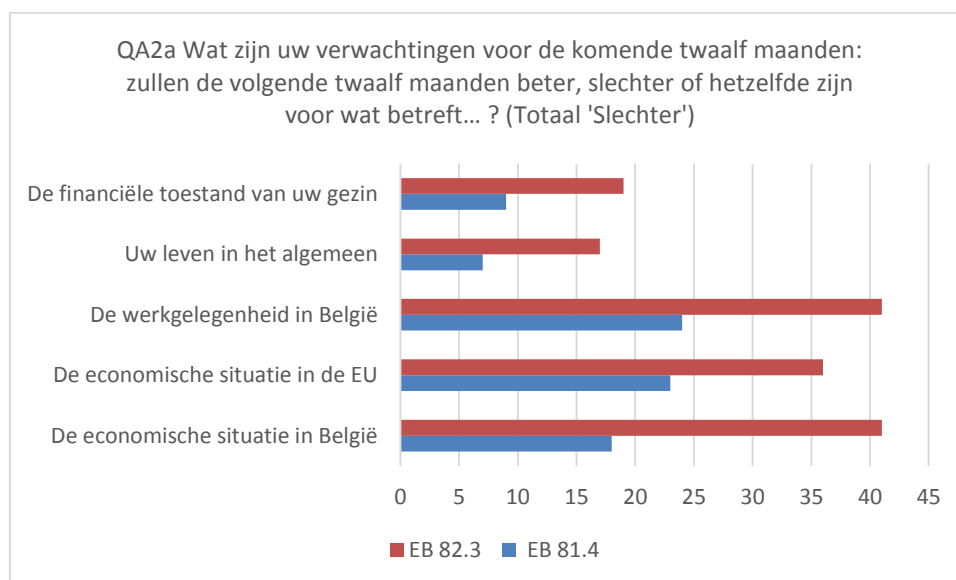
CY (tcc) 22%

Vraag: QA1a.1. Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen?
 Mogelijkheid: De toestand van de (NATIONALITEIT) economie
 Antwoorden: Totaal 'Goed'

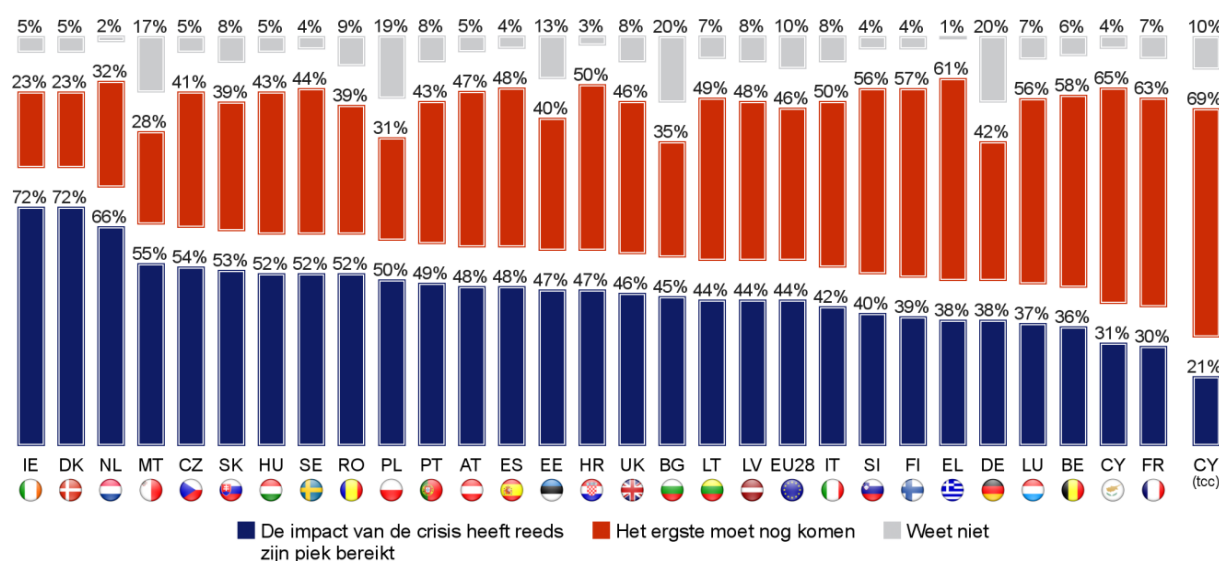
Wanneer ze over hun verwachtingen voor de komende 12 maanden ondervraagd worden, **zijn de Belgen pessimistischer dan hun Europese medeburgers over de evolutie van de algemene economische situatie van België en van de Europese Unie**. Meer Belgen **denken** immers dat de economische situatie van hun land gaat verslechteren (41%; EU 28: 28%), net als de werkgelegenheid in hun land (41%; EU 28: 30%) en de economische situatie in de Europese Unie (36%; EU 28: 24%). **Ook wat hun persoonlijke situatie betreft, zijn de Belgen pessimistischer**. Zo menen de Belgische respondenten vaker dan de Europese burgers in hun geheel dat hun leven in het algemeen in de komende 12 maanden minder goed zal zijn (17%; EU 28: 11%) en dat de financiële toestand van hun gezin zal verslechteren (19%; EU 28: 14%).

In vergelijking met de enquête die in het voorjaar 2014 gevoerd werd, stellen we een algemene verslechtering van de evaluatie van de toekomstperspectieven vast. Zo denken meer ondervraagde Belgen dat hun leven in het algemeen in de komende 12 maanden minder goed zal zijn (+ 10 punten) en dat de financiële toestand van hun gezin zal verslechteren (+ 10 punten). In vergelijking met het voorjaar 2014 menen ook in het najaar meer Belgische respondenten dat de economische situatie van België in het komende jaar minder goed zal zijn (+ 23 punten), net als de werkgelegenheid in België (+ 17 punten) en de economische situatie van de Europese Unie (+ 13 punten).

Dit pessimisme van de Belgische respondenten wordt versterkt door hun beoordeling van de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt. **In het najaar 2014 waren ze talrijker dan in het voorjaar van datzelfde jaar om te verklaren dat het ergste nog moest komen (58%; + 12 punten) en minder talrijk om te denken dat de crisis haar piek bereikt heeft (36%, - 15 punten).** We stellen ook vast dat er, **in vergelijking met hun Europese medeburgers, meer ondervraagde Belgen zijn die denken dat het ergste nog moet komen (EU 28: 46; + 12 punten).**

QC1. Sommige analisten zeggen dat de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt reeds piekt en dat de zaken stilletjesaan zullen verbeteren; anderen daarentegen zeggen dat het ergste nog moet komen. Welke van de twee stellingen benadert het meest uw mening?

3. De ondersteuning van de economische en monetaire unie alsook van de euro

76% van de ondervraagde Belgen verklaart voorstander te zijn van een Europese economische en monetaire unie met een eenheidsmunt, namelijk de euro, versus 56% van hun Europese medeburgers. Opmerking: dit percentage is vrij stabiel aangezien ze in het voorjaar met 78% waren om zich op dezelfde wijze uit te drukken (EU 28: 57%).

II. De Belgen en het vertrouwen

- De Belgische respondenten hadden in het najaar 2014 veel minder vertrouwen in hun nationale instellingen dan in het voorjaar van datzelfde jaar, met uitzondering van het rechtssysteem.
- 63% van de ondervraagde Belgen beweert 'eerder geen vertrouwen' in hun federale regering te hebben.
- Het vertrouwen van de ondervraagde Belgische burgers in de Europese instellingen is tussen de twee golven van de enquête gedaald.
- 49% van de Belgen meent dat de Europese Unie de verkeerde richting uitgaat om uit de crisis te komen en de internationale situatie het hoofd te bieden.
- De ondervraagde Belgen vinden niettemin dat een sterkere betrokkenheid van de Europese Unie in bankzaken, financiële zaken en begrotingszaken doeltreffend zou zijn.

1. Het vertrouwen in de nationale instellingen

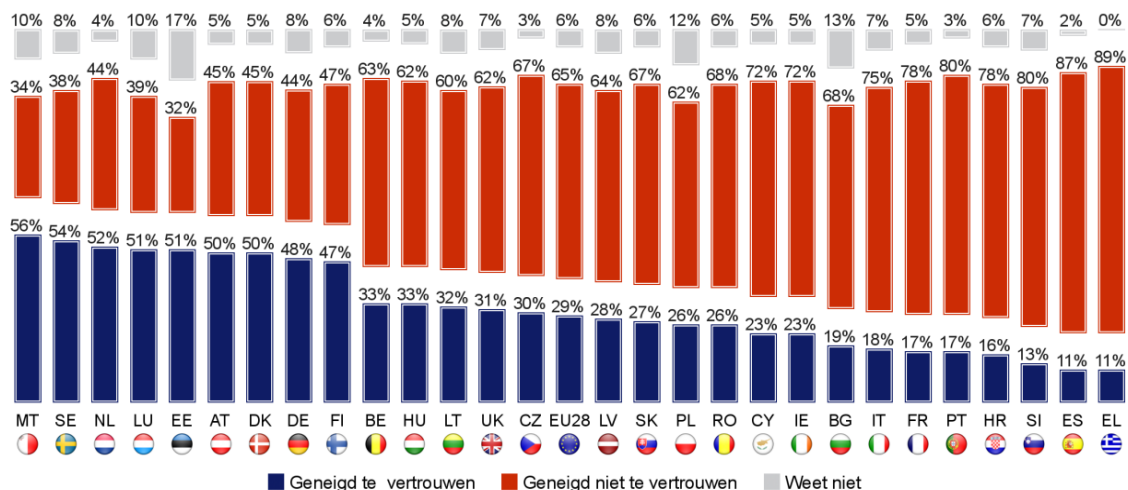
Toen de Belgische respondenten in het najaar 2014 over hun vertrouwen in de nationale instellingen ondervraagd werden, verklaarden ze consequent minder vertrouwen in deze instellingen te hebben, in vergelijking met hun antwoorden tijdens de enquête uit het voorjaar 2014. Zo verklaart 33% onder hen 'eerder vertrouwen' in hun regering te hebben, hetzij een daling met 10 punten ten opzichte van de vorige enquêtegolf. **De meesten onder hen (63%) verklaren daarentegen 'eerder geen vertrouwen' in hun regering te hebben (+ 11 punten). Het Belgisch parlement slaagt er ook niet in meer vertrouwen te wekken aangezien slechts 36% (- 8 punten) van de respondenten beweert 'eerder vertrouwen' te hebben** terwijl 58% (- 8 punten) onder hen verklaart eerder geen vertrouwen in deze instelling te hebben. De politieke partijen genieten bijzonder weinig vertrouwen van de ondervraagde Belgische burgers (18%; - 11 punten). Integendeel, **78% van de respondenten beweert 'eerder geen vertrouwen' in de politieke partijen te hebben.** Tussen het voorjaar en het najaar 2014 is het vertrouwen met 12 punten gedaald. Over diezelfde periode stellen we een **daling met 7 punten vast van het vertrouwen van de ondervraagde Belgen in de regionale en lokale overheden, maar 50% onder hen verklaart 'eerder vertrouwen' te hebben** versus 46% die beweert 'eerder geen vertrouwen' te hebben. De enige nationale instelling die tussen de twee enquêtegolven meer vertrouwen gekregen heeft, is het rechtssysteem (+ 10 punten), maar **de 46% van de ondervraagde Belgische burgers die verklaart 'eerder vertrouwen' in justitie te hebben, vormt nog steeds een minderheid.**

De daling van het vertrouwen in de Belgische nationale instellingen tussen het voorjaar en het najaar 2014, met uitzondering van het rechtssysteem, volgt niet dezelfde trend als het vertrouwen dat de Europese burgers als geheel uitgedrukt hebben. Over diezelfde periode hebben de nationale regeringen (EU 28: 29%; +2 punten), de parlementen (EU 28: 30%; + 2 punten) en de rechtssystemen (EU 28: 49%; +2 punten) immers enkele punten gewonnen wat het vertrouwen betreft. Enkel bij de politieke partijen (EU 28: 14%; - 3 punten) alsook bij de regionale en lokale politieke overheden stellen we een lichte daling vast (EU 28: 43%; -1 punt), die echter niet vergelijkbaar is met de dalingen die in België vastgesteld werden.

Ondanks de sterke daling van het vertrouwen die de ondervraagde Belgen in verscheidene nationale instellingen uitgedrukt hebben, stellen we vast dat ze meer vertrouwen dan hun Europese medeburgers hebben in hun regering (+ 4 punten), parlement (+ 6 punten), regionale en lokale politieke overheden (+ 7 punten) en zelfs in hun politieke partijen (+ 4 punten), met uitzondering van het rechtssysteem (- 3 punten).

QA8a.11. Ik zou u nu willen vragen hoeveel vertrouwen u heeft in bepaalde media en instellingen. Kunt u mij voor elk van de volgende media en instellingen zeggen of u geneigd bent ze te vertrouwen of niet te vertrouwen?

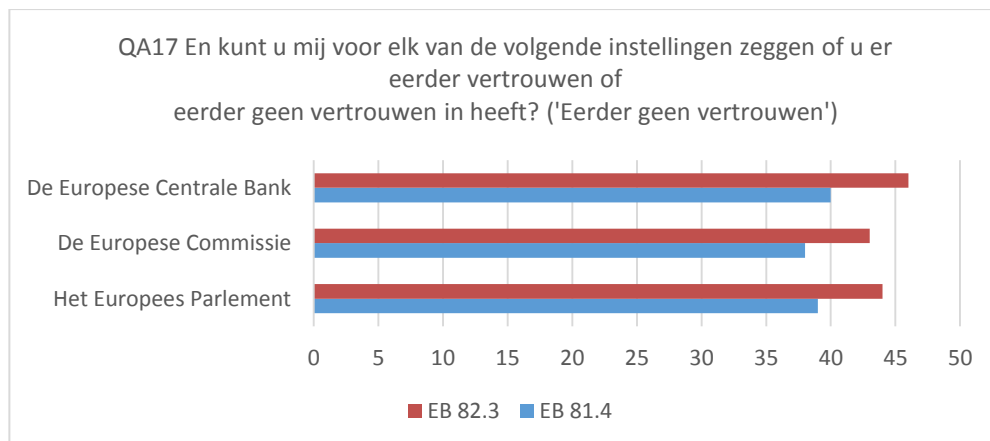
De (NATIONALITEIT) regering

2. Het vertrouwen in de Europese Unie

Globaal gezien verklaren de Belgische burgers meer vertrouwen te hebben in de Europese instellingen dan in hun regering, nationaal parlement en politieke partijen. De helft van de ondervraagde Belgen beweert immers eerder vertrouwen in het Europees Parlement te hebben. Bovendien verklaart 47% onder hen vertrouwen te hebben in de Europese Commissie en 41% onder hen in de Europese Centrale Bank. Tussen het voorjaar en het najaar 2014 stellen we een daling vast van het vertrouwen dat de ondervraagde Belgische burgers in elk van deze Europese instellingen hebben. In het najaar verklaarde 44% onder hen 'eerder geen vertrouwen' in het Europees Parlement te hebben, terwijl dit in het voorjaar slechts 39% was. Op dezelfde manier beweerde 46% van de ondervraagde Belgen in het najaar 'eerder geen vertrouwen' in de Europese Centrale Bank te hebben, versus 40% tijdens de vorige enquêtegolf.

Ondanks de daling van het vertrouwen van de Belgen in de Europese instellingen beweren ze er **meer vertrouwen in te hebben dan hun Europese medeburgers**. We stellen een verschil van + 8 punten vast in het geval van het Europees Parlement (EU 28: 42%), + 9 punten in het geval van de Europese Commissie (EU 28: 38%) en 7 punten in het geval van de Europese Centrale Bank (EU 28: 34%). We zien echter dat het niveau van het wantrouwen ten opzichte van deze drie instellingen dat de Belgische burgers geuit hebben, gelijkaardig is met het niveau dat de Europese burgers als geheel geuit hebben.

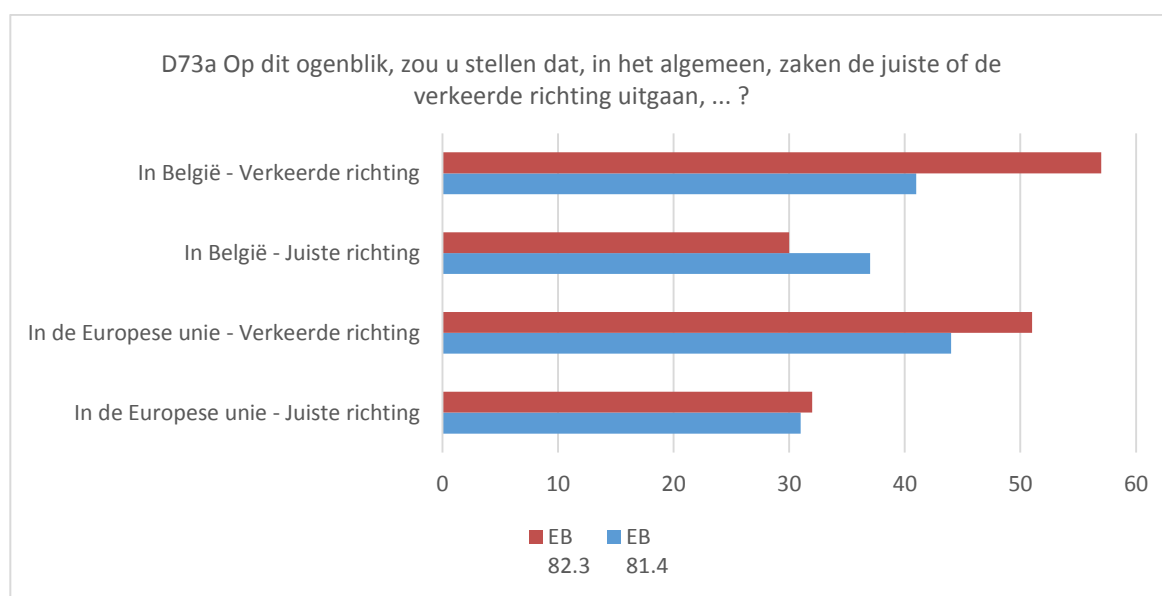
Wanneer we kijken naar het beeld dat de ondervraagde Belgen van de Europese Unie hebben, **vindt 42% onder hen dat ze er een 'heel positief' of 'redelijk positief' beeld van hebben** (EU 28: 39%) terwijl 22% onder hen vindt dat ze er een 'redelijk negatief' of 'heel negatief' beeld van hebben (EU 28: 22%). Met betrekking tot deze kwestie verschilt de perceptie van de Belgische burgers dus niet zo sterk van die van hun Europese medeburgers en hun heel positief of redelijk positief beeld is vrij stabiel gebleven tussen de twee enquêtegolven (+ 2 punten).

3. Het vertrouwen in de toekomst en de manier waarop Europa uit de crisis zal komen

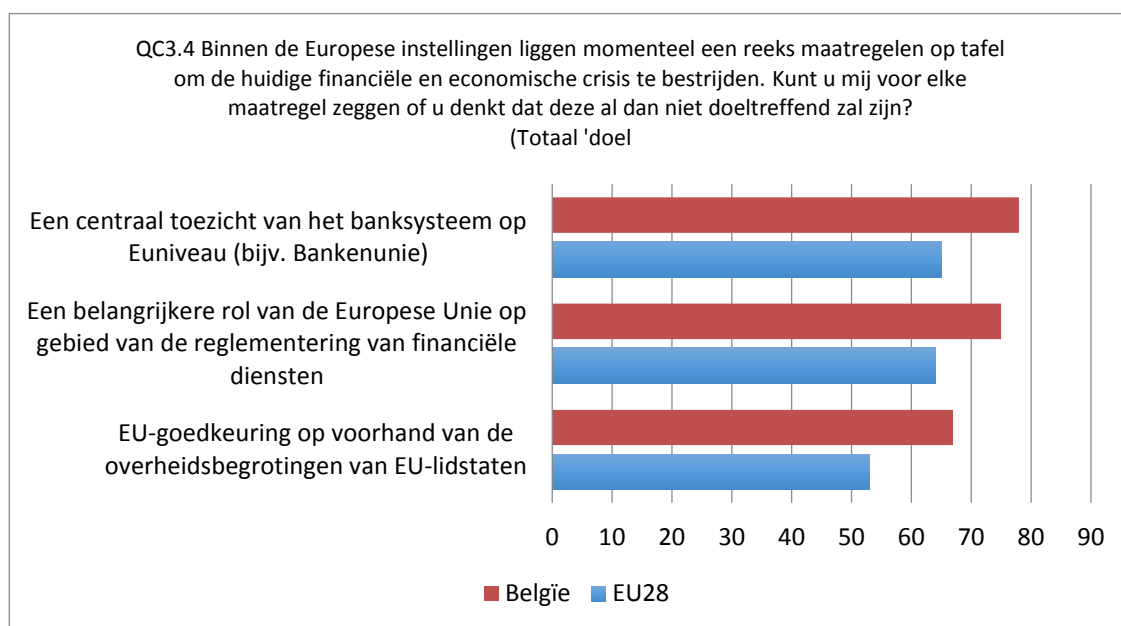
61% van de ondervraagde Belgen is 'zeer optimistisch' of 'eerder optimistisch' over de toekomst van de Europese Unie (EU 28: 56%). 38% onder hen verklaart integendeel 'eerder pessimistisch' of 'zeer pessimistisch' te zijn (EU 28: 37%).

Deze resultaten moeten echter genuanceerd worden. **De meeste ondervraagde Belgische burgers (51%) vinden immers dat de zaken in de Europese Unie globaal gezien de verkeerde richting uitgaan**, versus 32% onder hen dat meent dat de zaken de juiste richting uitgaan. **57% van de ondervraagde Belgen verklaart dat de zaken in België de verkeerde richting uitgaan**, versus 30% dat denkt dat ze de juiste richting uitgaan. Bovendien stellen we, in vergelijking met de enquête uit het voorjaar 2014, vast dat de Belgische respondenten de evolutie van de situatie in België minder vaak positief beoordelen (- 7 punten). Daarentegen **stellen we vast dat ze de evolutie van de situatie in België (+ 16 punten) en in de Europese Unie (+ 7 punten) vaker negatief beoordelen**. We moeten ook benadrukken dat meer Belgische respondenten dan hun Europese medeburgers oordelen dat de zaken de verkeerde richting uitgaan in België (+ 8 punten; EU 28: 49%) en in de Europese Unie (+ 12 punten; EU 28: 39%).

Zo ook **meent 49% van de Belgen dat de Europese Unie de verkeerde richting uitgaat om uit de crisis te komen en de internationale situatie het hoofd te bieden** (EU28: 46%). Voorts oordelen meer ondervraagde Belgen dan het geheel van hun Europese medeburgers dat de Europese Unie de verkeerde richting uitgaat (35%; EU28: 24%). Het is ook nuttig te benadrukken dat er sinds het voorjaar 2014 meer Belgische burgers zijn die, op basis van de prioriteiten van de Europese Unie, denken dat ze de verkeerde richting uitgaat om uit de crisis te komen en het hoofd te bieden aan de mondiale uitdagingen (+11 punten, EU28: - 1 punt), terwijl ze minder talrijk zijn om te denken dat ze de juiste richting uitgaat (-12 punten; EU28: + 1 punt).

Opdat de EU uit de crisis zou kunnen komen, vindt een overgrote meerderheid van de ondervraagde Belgen nochtans dat een belangrijkere rol van de Europese Unie in financiële zaken, begrotingszaken en bankzaken in de huidige context doeltreffend zou zijn. Zo meent 75% onder hen dat een belangrijkere rol van de Europese Unie op het gebied van de reglementering van de financiële diensten 'zeer doeltreffend' of 'eerder doeltreffend' zou zijn (EU 28: 64%). Zo ook denkt 78% onder hen dat een centraal toezicht op het banksysteem op EU-niveau een maatregel zou zijn die globaal gezien doeltreffend is (EU 28: 65%). Ten slotte, met betrekking tot de EU-goedkeuring op voorhand van de overheidsbegrotingen van EU-lidstaten, oordeelt een overgrote meerderheid van de ondervraagde Belgische burgers dat deze maatregel 'zeer doeltreffend' of 'eerder doeltreffend' zou zijn (67%; EU 28: 53%). We moeten benadrukken dat **de beoordeling door de Belgische respondenten van de doeltreffendheid van een sterkere betrokkenheid van de Europese Unie systematisch positiever is dan de beoordeling door hun Europese medeburgers**. Bovendien is ze stabiel sinds het voorjaar 2014.

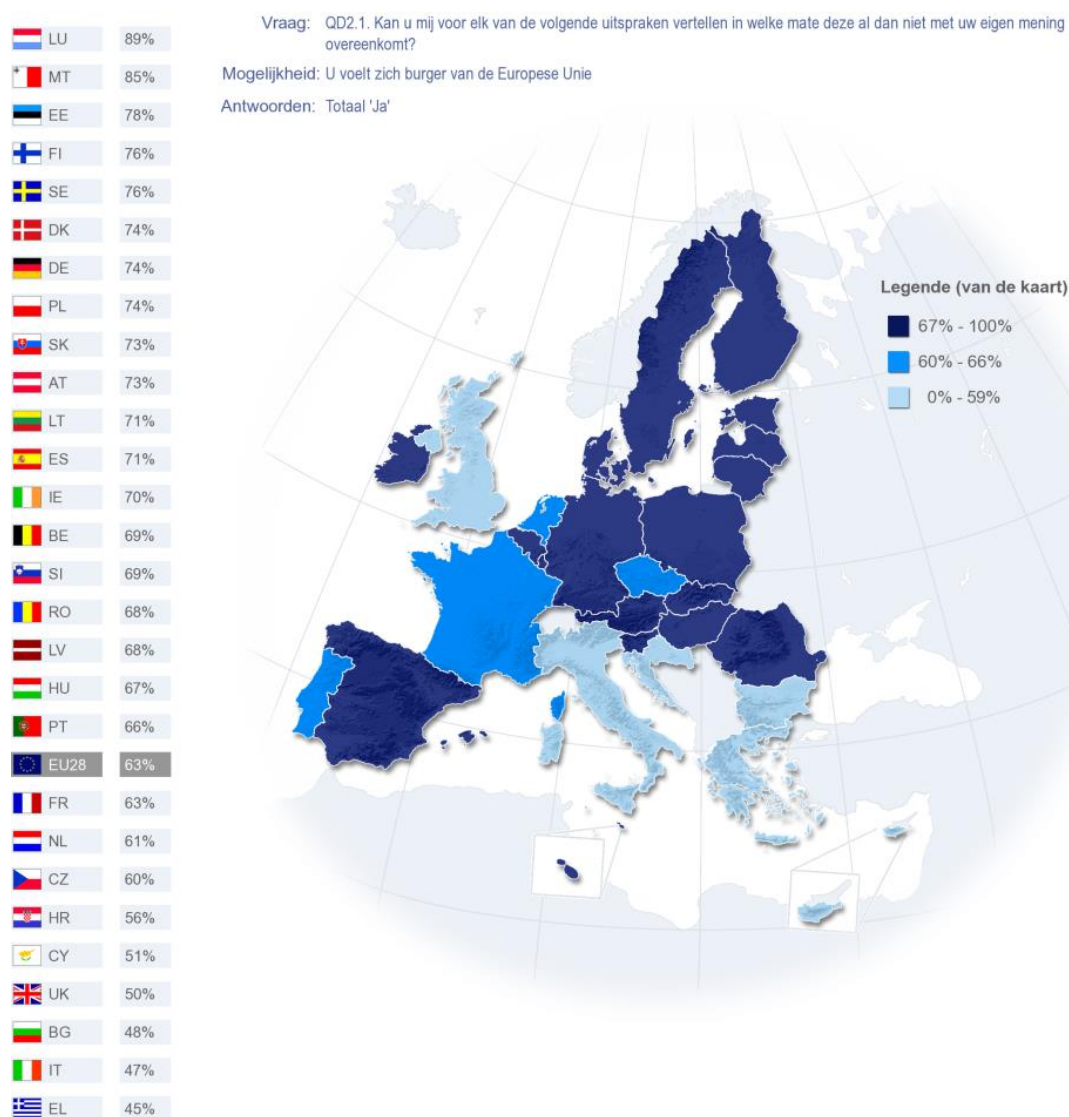

III. Het Europees burgergevoel van de Belgen

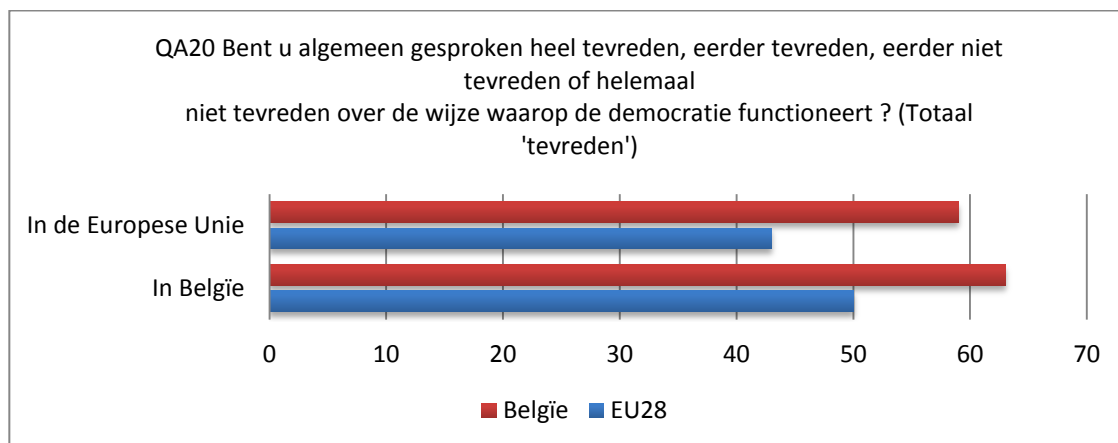
- 69% van de ondervraagde Belgen verklaart dat ze zich burger van de Europese Unie voelen.
- 59% van de ondervraagde Belgische burgers is tevreden over de werking van de democratie in de Europese Unie en 63% onder hen is tevreden over de werking van de democratie in België.
- 68% van de respondenten is het niet eens met het idee dat België de toekomst beter het hoofd zou kunnen bieden als het niet tot de Europese Unie behoorde.

1. De Belgen, Europese burgers

Wanneer ze over hun Europees burgergevoel ondervraagd worden, **verklaart 69% van de ondervraagde Belgen dat ze zich burger van de Europese Unie voelen** (EU28: 63%). In vergelijking met hun Europese medeburgers wordt de gehechtheid van de Belgen aan de Europese Unie ook geïllustreerd door het feit dat ze minder talrijk zijn om zich geen burger van de Europese Unie te voelen (30%; EU28: 35%).

Dit Europees burgergevoel, dat ruimschoots door de ondervraagde Belgische burgers gedeeld wordt, komt tot uiting doordat **59% onder hen verklaart dat ze 'heel tevreden' en 'eerder tevreden' over de werking van de democratie in de Europese Unie zijn**. Dit antwoord verschilt aanzienlijk van dat van hun Europese medeburgers, onder wie slechts 43% dit denkt. Bovendien zijn er minder Belgen 'helemaal niet' of 'eerder niet' tevreden over de werking van de democratie in de Europese Unie (37%; EU28: 45%). Opmerking: 63% van de ondervraagde Belgische burgers **beweert ook dat ze 'heel tevreden' en 'eerder tevreden' over de werking van de democratie in België zijn**, wat een veel hoger percentage is dan voor de Europese burgers als geheel (50%). Omgekeerd zijn de Belgen minder vaak ontevreden over de democratie in hun land dan de andere Europeanen (36%; EU28: 48%).

We stellen trouwens vast dat slechts een vierde van de ondervraagde Belgen meent dat **België de toekomst beter het hoofd zou kunnen bieden als het niet tot de Europese Unie behoorde** (EU 28: 30%), terwijl **68% van de Belgen het niet met deze stelling eens is**, waarmee ze veel talrijker zijn dan hun Europese medeburgers wanneer deze over hun eigen land aangesproken worden (EU28: 58%).

Ten slotte associëren de ondervraagde Belgische burgers de Europese Unie met positieve verwezenlijkingen. **Voor 52% onder hen staat de euro op de eerste plaats van wat de EU persoonlijk voor hen betekent** (EU28: 39%). Op de tweede plaats staat de vrijheid om overal in de Europese Unie te reizen, te studeren en te werken (43%; EU28: 50%). Op de derde plaats staat vrede voor 33% van de ondervraagde Belgen (EU28: 29%). Pas op de vierde plaats verschijnt er een negatieve verwezenlijking: 29% van de Belgen meent dat de Europese Unie geldverspilling is (EU28: 25%).

2. De Belgen en hun rechten

46% van de Belgische respondenten verklaart zijn rechten als Europese burgers te kennen en **53% onder hen oordeelt dat ze deze rechten niet kennen** (EU28: 51%). In deze situatie **verklaart 66% van de ondervraagde Belgen dat ze meer over hun rechten als burger van de Europese Unie wensen te weten** (EU28: 68%).

CONCLUSIE

Hieronder volgen de belangrijkste lessen die we kunnen trekken uit de Eurobarometer Standaard enquête die in het najaar 2014 in België verwezenlijkt werd:

- **Voor de ondervraagde Belgen zijn de werkloosheid en de economische situatie van België de twee belangrijkste problemen waarmee hun land te kampen heeft; kort daarop volgen de pensioenen. Ze evalueren hun persoonlijke economische situatie op een positievere manier dan de economische situatie van hun land en van de Europese Unie.**

Voor 42% van de Belgische respondenten staat de werkloosheid op de eerste plaats met betrekking tot de moeilijkheden waarmee België geconfronteerd wordt (EU28: 45%), gevolgd door de nationale economische situatie voor 25% onder hen (EU28: 24%) en door de pensioenen voor 24% van de respondenten (EU28: 11%). Bovendien vindt 75% van de ondervraagde Belgische burgers dat de financiële toestand van hun gezin 'heel goed' of 'eerder goed' is terwijl slechts 30% onder hen de toestand van de economie in België als 'heel goed' of 'eerder goed' evalueert en 24% onder hen de Europese economie met dezelfde woorden bestempelt.

- **De evaluatie van de toestand van de economie van België en van de Europese Unie door de Belgische respondenten is fel verslechterd tussen de enquête die in het voorjaar 2014 gevoerd werd en die welke in het najaar van datzelfde jaar gevoerd werd.**

De positieve evaluatie van de Belgische economie door de respondenten is met 14 punten gedaald tussen juni (31 mei -14 juni) en november (8-17 november) 2014. De positieve evaluatie met betrekking tot de economische situatie in de Europese Unie is over diezelfde periode met 7 punten gedaald. Opmerking: de evaluatie door de ondervraagde Belgen is minder positief dan die door hun Europese medeburgers, zowel inzake de nationale economie (30%; EU28: 34%) als inzake de Europese economie (24%; EU28: 30%).

- **Wanneer de Belgische respondenten over hun verwachtingen voor de komende 12 maanden ondervraagd werden, waren ze pessimistischer in het najaar dan in het voorjaar 2014 voor wat de evolutie van de nationale economische situatie en hun persoonlijke situatie betreft. Ze waren ook pessimistischer dan hun Europese medeburgers.**

In het najaar 2014 meenden meer Belgische respondenten dan in het voorjaar van datzelfde jaar dat de economische situatie van België in de komende 12 maanden zou verslechteren (+ 23 punten). Ze waren ook talrijker om te denken dat hun leven minder goed zal zijn (+ 10 punten). Bovendien menen meer ondervraagde Belgen, in vergelijking met hun medeburgers uit de rest van de Europese Unie, dat de situatie van de nationale economie in de komende 12 maanden minder goed zal zijn (41%; EU28: 28%), net als hun eigen leven (17%; EU 28: 11%).

- **De meeste ondervraagde Belgen (63%) verklaren 'eerder geen vertrouwen' in hun regering te hebben, hetzij een stijging met 11 punten in vergelijking met de enquête die in het voorjaar 2014 gevoerd werd.**

33% onder hen verklaart 'eerder vertrouwen' in hun regering te hebben, hetzij een daling met 10 punten ten opzichte van de vorige enquêtegolf.

- **De Belgen hebben meer vertrouwen in de Europese instellingen dan in hun regering en nationaal parlement.**

De helft van de ondervraagde Belgen verklaart vertrouwen te hebben in het Europees Parlement versus 36% in hun nationaal parlement. Zo ook beweert 47% van de Belgische burgers vertrouwen in de Europese Commissie te hebben.

- **De Belgen voelen zich Europees burger en wensen in de huidige context een belangrijkere rol van de Europese Unie in financiële zaken, begrotingszaken en bankzaken.**

69% van de ondervraagde Belgische burgers verklaart dat ze zich burger van de Europese Unie voelen (EU28: 63%). 75% onder hen meent overigens dat een belangrijkere rol van de EU in de reglementering van de financiële diensten 'heel doeltreffend' of 'eerder doeltreffend' zou zijn (EU28: 64%). Voorts vindt 67% onder hen dat de EU-goedkeuring op voorhand van de overheidsbegrotingen van EU-lidstaten een 'heel doeltreffende' of 'eerder doeltreffende' maatregel zou zijn (EU28: 53%).